

Detta verk är licensierat under Creative Commons Erkännande-Ickekommersiell-Inga bearbetningar 2.5 Sverige licens. För att se en kopia av denna licens, besök <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/2.5/se/> eller skicka ett brev till Creative Commons, 171 Second Street, Suite 300, San Francisco, California, 94105, USA. Material som publiceras i Merdeka & ÖsttimorInformation kan också publiceras i <http://www.globalarkivet.se>.

Samarbetsstrategi med Östtimor

Marie Sjölander från UD berättade att Sveriges landstrategier i Sydostasien tidigare har omfattat Indonesien, Östtimor, Filippinerna och Thailand. För att bättre utnyttja begränsade resurser, och för att främja samarbetet inom regionen, hade man nu utarbetat en regional strategi för de aktuella länderna, en strategi som även innehöll en bilateral komponent för vart och ett av dessa. Thailand hade dock under arbetets gång fallit bort eftersom man förklarat att man inte längre var i behov av bistånd. Flodvågen kunde dock föranleda enstaka insatser. Flodvågen hade också lett till att större vikt lagts vid katastrofförebyggande åtgärder för hela regionen inom ramen för strategin.

Den regionala strategin hade nyligen antagits av regeringen. Den utgjorde ett ramverk för ett ökat svenskt engagemang i regionen. Den inkluderade även ett resonemang kring det bistånd som skulle kunna ges till Burma när det politiska läget tillåter. Förutsättningen var att biståndet inte stöder landets nuvarande regim. Strategin innebär en höjd budgetram för regionen vilket för Östtimor innebär ett årligt bistånd på 40-50 miljoner kronor under den närmaste femårsperioden.

Samuel Egerös presentation

Sveriges regionala samarbete med Sydostasien omfattar bland annat miljöfrågor, forskning samt demokrati och mänskliga rättigheter. Breda satsningar görs i länder som ligger på olika utvecklingsnivåer; Thailand är mycket mer utvecklat än Östtimor. Hänsyn tas till ekonomisk utvecklingsgrad men också till fördelningspolitik och politiska förhållanden.

Genom att basbehoven i Östtimor är stora och att jordbruket dominerar ekonomin går biståndet till utbyggnad av infrastruktur och utbildning. Biståndsgivarna har fördelat verksamhetsområdena mellan sig. Den svenska inställningen är att aktörer på plats har kompetens som Sverige saknar. Därför samordnas biståndet med andra givare. Biståndet ges för att finansiera verksamhet som FN-organ och multilaterala institutioner driver.

Demokrati och mänskliga rättigheter

I landstrategin låg fokus på demokrati och mänskliga rättigheter, förvaltningsstöd och ekonomisk tillväxt. Stödet till FN:s utvecklingsprogram för experthjälp till Östtimor har fungerat relativt bra, även om det är svårt att överföra kunskap p.g.a. den låga utbildningsnivån. I samarbetsstrategin är demokrati och mänskliga rättigheter centralt. Genom att Sverige har en stark förvaltningstradition kan kunskap överföras.

Uppfattningen bland biståndsgivare att oljeutvinningen i Timorhavet nu går över förväntan bra skapar förhoppningar om att intäkterna skall förändra biståndsbehovet. Det finns emellertid en oro för effekterna av kraftiga inflöden av inkomster. Detta kan nämligen leda till att de inhemska investeringarna minskar och att produktion slås ut. Östtimors regering är dock väl medveten om att oljeinkomsterna måste hanteras på ett riktigt sätt. Man har studerat oljefonden i Norge som upprättats för att intäkterna skall kunna användas framöver. Även om oljeintäkterna skulle bli höga, behövs en diversifierad ekonomi för att inte bli för beroende av oljan. Långsiktigt biståndsarbete är av avgörande betydelse för att kunna möta Östtimors utvecklingsbehov.

Diskussion

Turism betraktas i vissa länder som en inkomstkälla. Genom att biståndsgivare arbetar med fattigdomsbekämpning, relaterar man dock ej till turism i sitt arbete. Ofta gynnar turismen inte lokalbefolkningen. För Östtimor kan fisk med högt förädlingsvärde och sandelträ bli viktiga produkter. Det finns även naturtillgångar såsom metaller inom landet och bördig jord. Kaffe är en konjunkturkänslig produkt varför det gäller att höja kvaliteten på det egna kaffet.

Biståndets avigsidor, exempelvis att det underminerar lokala utvecklingsinitiativ och skapar ett beroende, diskuterades i samband med våldsvågen

1999. Den utländska närvaron var omfattande efter folkomröstningen, men utbildningseffekterna var inte så stora: utbildningsnivån var låg och svårigheterna underskattades. Det är viktigt att exiltimoreser med kapital och kunskaper nu återvänder, eftersom deras

kompetens behövs. Det är bättre om utbildning sker på plats och inte utomlands, eftersom utlandsstudier ofta leder till att utbildade stannar kvar utomlands.

Gabriel Jonsson
